

Barlanglabyrinthust nyitnak meg
a Várhegy mélyén
Beszélgetés Barbie Lajos barlanggondnokkal

Forrás: *Szemleli Újság*

Óndapert 1944. VIII. 19.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Osztályozás

551.44

"1944"

Személy :

Helyszám :

A kormányzat és a székesfőváros az utóbbi időkben igen jelentős anyagi áldozatok és hatalmas munkateljesítmény árán korszerűsíti az óvóhelyeket. Sok szó esett már arról, hogy Budapesten éppen a Várhegy természetadta „török pincéi“ óvóhely szempontjából az elképzelhetően legalkalmasabbak. Kiváló tudós, dr. Kadics Ottokár egyetemi professzor, a nagynevű geológus állapította meg néhány évvel ezelőtt, hogy a természetadta üregek, amelyek a budai Várhegy teljes hosszában terülnek el, az Olygocén, a Harmadkor, a korai Jégkorszak szinte elképzelhetetlenek mondható képződményei, mert több mint tíz méter vastagságú travertin réteggel vonták be a Várhegy peremét. Ez az ugynevezett édesvízi mésztufa réteg olyan szilárd halmazállapotú, hogy a szakértő elmés megjegyzése szerint valamilyen földfeletti hatalom az egész Várhegy felső peremét, a rajta lévő összes palotákkal együtt egyszerűen áttemelhetné — mondjuk — Mátyásföldre...

Ilyesmiről természetesen szó sincs!

Ellenkezően! A várbeli „török pincék“, amelyeket még a közelmúltban — sajnos — eléggé elhanyagoltak és bár felfedezésük az újabb korban régi tünetnek számít, — most időszerűbbek, mint valaha.

A múlt könnyelmű mulasztásait lázas iramu munka pótolja a Várban. Kőművesek, pallérok, kőfejtők, ácsok serege furfarag, talicskázik, dolgozik kora reggeltől esti vakulásig a Vár majd minden pontján.

Mint afféle várbeli lakos, ezért fordultam felvilágosításért Barbie Lajos gondnok urhoz, aki dr. Kadics Ottokár egyik legrégebb munkatársa és a professzor helyettese a várbeli barlangrendszer feltárásának hatalmas műveletében.

Az előjárósági irodában szíves előzenységgel fogadott Barbie gondnok. Mindenekelőtt az iránt érdeklődtem, hogy a várbeli barlangrendszer kiterjedése tulajdonképpen mekkora lett. A válasz meglepő!

10 kilométeres barlanghálózat

— A geológiai kutatások megállapították, hogy az *édesvízi mészfufaréteg*, amely az őskorban Kadíc professzor ur ezirányú kétségbevonhatatlan adatai szerint egyrészt a *Duna*, másrészt a mai *Órdögárok* felől lezuhogó víztömegek hatása nyomán alakult ki — mondotta többek között *Barbie* gondnok. — A geológiai folyamat időpontját meghatározni természetesen igen nehéz. Akadtak már egyes olyan föltevések, amelyek az általánosságban a „*török pincéknek*” nevezett várhegyi barlangok kialakulásának idejét *60.000 esztendőre* becsülik. A legújabb vizsgálódások, amelyek éppen az *óvóhelyek* építkezésével kapcsolatban számos igen értékes új megállapításokra vezettek, arra engednek következtetni, hogy a szinte gránitnál szilárdabb *travertin réteg* kialakulása *legalább is negyedmillió esztendőre* becsülhető...

Az iránt érdeklődöm, hogy a várbeli barlanghálózat az eddigi megállapítások szerint *milyen kiterjedésű lehet?* És valósággal elcsodálkozom, amikor *Barbie* gondnok kiteríti előttem a várbeli barlangok *térképvázlatát*.

— *Tíz kilométerre becsülhető a pincék térbeli kiterjedése* — magyarázza. — Magától értetődően ez nem jelenti, hogy a kiterjedés hosszúságban értendő, hiszen a Vár területe maga sem több alig másfél kilométernél. A szerves összefüggésben álló egységes barlangrendszerbe tömörülő pincék azonban annyira *szétágazóak* és olyan bonyolult földalatti üreges folyosótömeget jelentenek, hogy annak kiterjedése legalább *tíz kilométerre* becsülhető. A pincék nagy része az állam és a székesfőváros kezelésében áll. A külön álló barlangképződményeket *altárók és átfőrészek* segítségével igyekezünk most *összekötni*. Legsúlyosabb munkánk a *törlemékkilermelés!* A derék várbeliek ugyanis annakidején minden meggondolás nélkül teletöltték ezeket a természetadta pincéket, még pedig nem is annyira széméttel, mint inkább épületanyagmaradványokkal. Munkánk azért nem könnyű, mert a magánházakba és palotákba nem igen van mód bejutnunk s így az *uttes-*

tekről nyíló *aknákon* át kell végeznünk a tisztogató műveleteket. Mégis szép eredményeket mutathatunk fel. *Majdnem mindenütt sikerült összeköttetéseket létesítenünk a barlanghálózatban*, arról nem is szólva, hogy közben *nyilvános óvóhelyek*, és egyéb hasonló, a travertin réteg alatt kiépült intézmények létesültek, amelyek a modern technika minden vívmányával ellátva, külön fűtő-, szellőztető-, hűtő-, légszűrő készülékekkel csakugyan minden igénynek megfelelhetnek.

A „*talajvíz*” különös tünete iránt érdeklődöm. Köztudomású ugyanis, hogy a várbeli barlangpincék — sajnos — *nedvesek*. Mi lehet ennek az oka? Hiszen elképzelhetetlen, hogy a Várban talajvíz szivárogjék a közel két, helyenként három emelet mély pincékbe?

Barbie gondnok elhárítván int.

— Nem! *Talajvízről* szó *sincs*. Hanem igenis a Vár meglehetősen elavult *csatornarendszeréből* szivárog a pincékbe a víz. Ez a víz a szivárgási folyamat ideje alatt áthatol a travertin rétegen és kristálytiszta csöppekben mutatkozik a pincék mennyezetén. Ám éppen mert *csatornavíz*, az *átszűrődés ellenére sem iható*, amint azt a bakteriológiai vizsgálat már régebben megállapította.

— A kiépített légoltalmi helyek érthető módon már *nem barlangjellegűek* — mondotta érdekes felvilágosításai befejezésében *Barbie* gondnok. — Barlangjellegüket egyelőre csupán a magánpaloták pincéi tartották meg. Annyi bizonyos, hogy az *Olygocén* és a *Jégkorszakból* származó leleteket, az *ős orrszarvú*, az *ős szarvas csontmaradványait* és egyéb fosszilis leleteket gondosan megőriztük — jobb időkre. Elvégre kötelességünk bizonyítékait szolgálatni kutatásainknak. És egyszer — talán egyszer majd elkövetkezik egy békésebb, jobb idő, amikor ismét az *idegenforgalom* szolgálatába állíthatjuk Budavárának akkorra bizonyára már teljesen feltárt *nyesdmillió esztendő*s roppant labirintusát.

(d. f.)